

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ Δεδομένα και Προτάσεις, 2022-2030

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Για το Ίδρυμα Μποδοσάκη, η επίτευξη καλής κατάστασης διατήρησης του περιβάλλοντος είναι θεμελιώδης προϋπόθεση για τη βιώσιμη οικονομική ζωή της χώρας, την ανάπτυξη της κοινωνίας και τη δημόσια υγεία. Σε στενή συνάφεια με το Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, το οποίο δημοσιοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2022, το παρόν Σχέδιο Δράσης στοχεύει στην ενθάρρυνση μιας καθολικής κοινωνικής και πολιτικής συμμαχίας για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και της κλιματικής σταθερότητας.

Όπως επισημαίνεται στο σχέδιο δράσης, η πρόσβαση όλων των ανθρώπων σε υγιές περιβάλλον είναι θεσμική υποχρέωση και δέσμευση στο πλαίσιο διεθνών υποχρεώσεων όλων των κρατών του κόσμου. Τελικά όμως, η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και η επίτευξη κλιματικής σταθερότητας αποτελούν θεμέλιο για την κοινωνική ευημερία, τη δημόσια υγεία και την οικονομική βιωσιμότητα.

Το Σχέδιο Δράσης ξεδιπλώνεται σε επτά κύριες ενότητες, οι οποίες εστιάζουν στις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές προκλήσεις της δικής μας και της επόμενης γενιάς:

1. Κλιματική σταθερότητα
2. Διατήρηση της βιοποικιλότητας
3. Καθαρός αέρας
4. Υγιή εδάφη και καθαρά νερά
5. Κυκλική οικονομία και εξοικονόμηση φυσικών πόρων
6. Ανθρώπινη υγεία και κατάσταση του περιβάλλοντος
7. Ενεργή Κοινωνία των Πολιτών

Σε κάθε ενότητα διατυπώνονται προτάσεις-κατευθυντήριες γραμμές που αποσκοπούν στη βελτίωση των επιδόσεων της χώρας και την επίτευξη συνεκτικής και αποτελεσματικής πολιτικής για το περιβάλλον και το κλίμα. Οι προτάσεις συνυφαίνονται σε ένα πακέτο από κρίσιμες μεταρρυθμίσεις οριζόντιου χαρακτήρα που στόχο έχουν να απελευθερώσουν τις καλύτερες δυνάμεις της χώρας στην πορεία προς ένα κλιματικά ουδέτερο και οικολογικά βιώσιμο μέλλον. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι η στενή σύνδεση της επίτευξης καλής κατάστασης περιβάλλοντος και ανθρώπινης υγείας αναλύεται με ιδιαίτερες επισημάνσεις σε όλα τα κεφάλαια.

Το Σχέδιο Δράσης αποτυπώνει συνοπτικά την κατάσταση του περιβάλλοντος σήμερα, τονίζει τη σημασία που έχει για την υγεία ανθρώπων και κοινωνίας και καταλήγει σε επισημάνσεις για το πώς μπορεί να επιτευχθεί η επιθυμητή καλή κατάσταση διατήρησής του. Κεντρικό στοιχείο των συζητήσεων της ομάδας, αλλά και επιθυμία του Ιδρύματος Μποδοσάκη, είναι η ανάδειξη της Ελλάδας σε πρωτοπόρο στην ανάδειξη καλών λύσεων για την αντιμετώπιση των σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων, μέσα από την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας, τη δημόσια και ανοιχτή διάθεση δεδομένων για την κατάσταση του περιβάλλοντος, την αποτελεσματική διακυβέρνηση και την ουσιαστική και ενεργή κοινωνική συμμετοχή.

Στην τελευταία ενότητα προτείνονται δέκα μεταρρυθμίσεις που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα και εκτιμάται ότι θα συμβάλουν συνολικά στη διαμόρφωση μιας συμπαγούς και αποτελεσματικής εθνικής περιβαλλοντικής στρατηγικής. Οι μεταρρυθμίσεις ξεδιπλώνονται σε κεντρικούς άξονες που έχουν δομική σημασία για ένα τέτοιο πλαίσιο:

τον **επιστημονικό**, τον **πολιτικό**, τον **κοινωνικό**, τον **θεσμικό** και τον **οικονομικό**.

Οι κύριες οριζόντιες προτάσεις του σχεδίου είναι οι εξής:

1. Διεξαγωγή δυο ανά έτος συζητήσεων στη Βουλή, σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων, για την πρόοδο της χώρας σε όλα τα πεδία προστασίας του περιβάλλοντος και επίτευξης δεικτών βιωσιμότητας και για την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα.
2. Ίδρυση ανεξάρτητης περιβαλλοντικής αρχής, για την ενίσχυση του μηχανισμού περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και του ελέγχου συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομιμότητα.
3. Ολοκλήρωση του χωρικού σχεδιασμού και κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης.
4. Καλή νομοθέτηση, με έμφαση στην απλότητα και σαφήνεια των ρυθμίσεων, την παροχή επιστημονικής τεκμηρίωσης για τις περιβαλλοντικές προκλήσεις που αυτές αντιμετωπίζουν, και την ευρεία και διαφανή διαβούλευση.
5. Δημιουργία Εθνικού Οργανισμού Περιβάλλοντος, ο οποίος μπορεί να αποτελεί μετεξέλιξη υπαρχόντων σχετικών δημόσιων φορέων. Ο φορέας αυτός θα ενδυθεί με ενισχυμένη αρμοδιότητα κάλυψης όλων των πεδίων προστασίας του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής και την επιστημονική τροφοδότηση του δημόσιου διαλόγου με τα απαραίτητα δεδομένα για την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων.
6. Ίδρυση δικτύου τοπικών παρατηρητηρίων ποιότητας περιβάλλοντος και δημοσιοποίηση σε ανοιχτές βάσεις όλων των δεδομένων για την ποιότητα του περιβάλλοντος και το αποτύπωμα του τρόπου ζωής και της οικονομικής δραστηριότητας στα φυσικά οικοσυστήματα και στο κλίμα.
7. Θέσπιση, με διακομματική συναίνεση, ενισχυμένου πλαισίου για τις διαβουλεύσεις και την επίτευξη ουσιαστικής κοινωνικής συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
8. Ανάπτυξη πλαισίου για την περιβαλλοντική παιδεία, μέσα από το οποίο θα αναδεικνύεται η βιωματική εξοικείωση με τη φύση και τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες.
9. Θέσπιση συστήματος πράσινων δεικτών, οι οποίοι θα παρουσιάζονται κάθε χρόνο στον Κρατικό Προϋπολογισμό.
10. Σαφής προσανατολισμός των δημόσιων επενδυτικών πολιτικών προς τη στήριξη δραστηριοτήτων που είναι κλιματικά ουδέτερες και έχουν χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

